

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 229

гр. гр. Д., 12.09.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – Д. в закрито заседание на дванадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Петър П. Монеv

Членове: Калина Т. Димитрова
Калиптен Ибр. Алид

като разгледа докладваното от Калина Т. Димитрова Въззивно частно наказателно дело № 20223200600082 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.341 ал.2 вр. чл.306 ал.3 пр.2-ро вр. с чл.190 ал.1 пр.2-ро от НПК.

Постъпила е частна жалба от С. И. Г. от гр.В. с ЕГН - *****, срещу Определение № 260007 от 21.02.2022г. постановено по ч.н.д. № 963/2019г. по описа на Районен съд гр.Д., с което съдът е осъдил С. И. Г. с ЕГН – *****, да заплати на Д.С.Г. от гр.Д. с ЕГН - *****, сумата от 1 800лв. - разноски за адвокатско възнаграждение по делото.

В жалбата се изтъкват доводи за недължимост на адвокатското възнаграждение възложено на тъжителя, както и за прекомерността на същото. В условията на алтернативност се настоява за отмяна на обжалваното определение и оставянето без уважение на молбата на Д.Г. за присъждане на разноски или намаляването на техния размер до 400 лв.

Д.кият Окръжен съд, като прецени изложеното в жалбата, доказателствата по делото, като взе предвид становищата на страните и провери изцяло обжалвания съдебен акт, съобразно разпоредбите на чл.313 и чл.314 от НПК, установи следното:

Производството пред първата инстанция е образувано по повод тъжба от С. И. Г., с ЕГН - ***** от гр.В. срещу Д.С.Г. с ЕГН - ***** от гр.Д. за деяния по чл.182 ал.2 вр. с чл.26 от НК, извършени в периода 06.08.2016г. – 03.06.2017г., предвид обстоятелството, че съгласно чл.193а от НК престъпленията по този текст от закона се възбуждат по тъжба на пострадалия. С протоколно определение № 260279, постановено в съдебно заседание на 08.12.2021г. по н.ч.х.д. № 963 по описа на РС – Д., наказателното производство по делото е било прекратено на осн. чл.289 ал.1 вр. с чл.24 ал.1 т.3 от НПК поради изтекла абсолютна погасителна давност по чл.81 ал.3 вр. чл.80 ал.1 т.5 от НК. Това определение е влязло в сила на 24.12.2021г.

Относно разноските, извършени от подс.Д.Г. в прекратеното производство, съдът се е

произнесъл с отделно определение № 260007 от 21.02.2022г. /предмет на настоящото дело/, с което е осъдил тъжителят С. И. Г. да заплати на Д.С.Г. от гр.Д. сумата от 1 800 лв. представляваща разноски за адвокатско възнаграждение.

По отношение дължимостта на адвокатското възнаграждение: Съгласно чл.190 ал.1 предл. второ от НПК, когато наказателното производство бъде прекратено, разноските по дела, образувани по тъжба на пострадалия до съда, се възлагат на частния тъжител. Законодателят не прави разлика на причините, поради които се е стигнало до прекратяване на производството. Разпоредбата е императивна, което означава, че винаги когато съдът констатира наличието на визираните предпоставки, следва да я приложи. В този смисъл правилно и законосъобразно Районен съд - Д. е възложил сторените от подс.Д.С.Г. разноски за адвокатско възнаграждение на частния тъжител С. И. Г..

По отношение прекомерността на адвокатското възнаграждение: Институтът на прекомерност на адвокатското възнаграждение не е познат на Наказателно - процесуалния кодекс на РБългария. Въпреки това, присъжданите от съда разноски за адвокатско възнаграждение, не следва да се използват като средство за ограничаване правото на защита на противната страна под страх от възникване на икономически неизгодни последици. Правото на адвокатска защита е гарантирано от Конституцията и от НПК, като всяка от страните в процеса има право на възстановяване на разноските за заплатено адвокатско възнаграждение съобразно изхода на делото. Това възнаграждение обаче трябва да има справедлив размер.

Видно от материалите по делото адв.М.Д.Я. - ДАК е бил упълномощен от подс.Д.С.Г. по н.ч.х.д. № 963/2019г. по описа на ДРС от датата 22.03.2021г. – т.е., почти една година и половина след образуване на делото пред РС – Д.. /л.386 от н.ч.х.д. № 963/2019г./ С този договор за правна защита и съдействие е договорено адвокатско възнаграждение сума в размер на 1 800лв. с ДДС за производството пред ДРС. До прекратяване на наказателното производство с протоколно определение № 260279 от 08.12.2021г., адв.М.Я. като процесуален представител на подс.Д.С.Г. е взел участие в четири съдебни заседания, три от които – за отлагане на делото. В тях не са били събирани доказателства, като за по-голяма пълнота следва да бъде отбелязано, че от образуване на делото през месец юли 2019г., до месец март 2021г. подс.Д.С.Г. е била представлявана по делото от адв.О.Б. - ДАК, като през този период са били събирани доказателства и разпитвани свидетели. След упълномощаването и встъпването на адв.М. Я. по делото, до неговото приключване с прекратяването му, не са били събирани доказателства с изключение на актуални справка за съдимост и за висящи наказателни производства на подсъдимата, след което делото е било прекратено поради изтекъл абсолютен давностен срок. В конкретния случай, делото не се отличава с правна или фактическа сложност. Още повече, че не се е стигнало до даване ход на делото по същество, а производството е било прекратено на основание чл.289 ал.1 вр. чл.24 ал.1 т.3 от НПК.

Съгласно чл.13 ал.1 т.1 от Наредба № 1 от 9 юли 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения по дела, при които за престъплението се предвижда

наказание „пробация“ или „глоба“, предвиденото минимално адвокатско възнаграждение е 400 лв. В случая производството е за престъпление по чл.182 ал.2 вр. чл.26 от НК и предвидените от законодателя наказания са именно „пробация“ и „глоба“. С обжалвания съдебен акт, РС – Д., без да се обоснове по никакъв начин е уважил претенцията на подсъдимата за присъждане на разноски, представляващи адвокатско възнаграждение, в размер на 1 800 лв., надвишаващи четири пъти и половина минималния размер на възнаграждението, дължимо по такъв род дела. Обжалвания съдебен акт на РС – Д., дал повод за образуване на делото пред настоящата съдебна инстанция не се отличава с по-голяма сложност, нито делото пред ДРС е налагало явяването на адв.М.Я. многократно, напротив както бе казано по-горе, същият се е явявал в съдебни заседания само четири пъти, като видно от приложените протоколи от съдебните заседания, първото от 24.03.2021г. е продължило от 10:00 часа до 10:05 часа, като е отложено, второто от 27.05.2021г. е продължило от 14:05 часа до 14:10 часа и е отложено, третото съдебно заседание от 14.10.2021г. е продължило от 10:00ч. до 10:05ч. /изискани са актуални справка за съдимост и висящи производства на подсъдимата/ и е отложено, четвъртото съд. заседание от 08.12.2021г. е продължило от 14:00 часа до 14:15 часа и делото е прекратено на посочените по-горе основания. Ето защо, настоящата съдебна инстанция приема, че претенцията на подс.Д.С.Г. за присъждане на разноски, представляващи адвокатско възнаграждение в размер на 1 800 лв. с ДДС е прекомерно и надвишава четири пъти и половина минималния размер на възнаграждението, дължимо по такъв род дела съгласно Наредба № 1 от 09.07.2004г. за минималните адвокатски възнаграждения, още повече, че същото не представлява фактическа и правна сложност.

Въпреки, че НПК не съдържа разпоредба за „прекомерност“ на адвокатското възнаграждение /както чл.78 ал.5 от ГПК, даващ възможност за присъждане на по-нисък размер от претендираните от страната разноски за заплатено адвокатско възнаграждение, с оглед действителната правна и фактическа сложност на делото/, като част от присъжданите на съответната страна разноски по наказателното дело, те не следва да се използват като средство за възпиране и ограничаване правото на защита на противната страна, като евентуална бъдеща злепоставяща я икономическа последица от постигнатия резултат по делото. Както Конституцията, така и НПК гарантират правото на всеки гражданин на адвокатска защита и тъй като ползването на такава е свързано и с материални възможности, при договорно избран защитник или повереник, страната има право на възстановяване на разноските за заплатено адвокатско възнаграждение. То обаче, следва да е договорено в справедлив размер, като „губещата“ насрещна страна която следва да ги възстанови, също не следва да бъде злепоставяна. Затова ДОС намира, че текстът на чл.78 ал.5 от ГПК следва да се приложи „по аналогия“, като искането за намаляване на сумата от 1 800лв. и присъждане на разноски в справедлив размер е основателно, тъй като производството пред ДРС по което се е явявал адв.М.Я. се е развило само в четири съдебни заседания, в които не са събирани доказателства, нито е даван ход по същество на делото. В настоящият случай, за конкретната хипотеза – прекратено наказателно производство е приложима разпоредбата на

чл.190 ал.1 пр.2-ро от НПК, предвиждаща възлагане на разноските на частния тъжител. Без съмнение, отговорността на тъжителят /жалбоподател в настоящото производство/ покрива и разноските, направени за заплащане на адвокатско възнаграждение, направени от подсъдимата, поради което искането за присъждане на разноски на подсъдимата е основателно, но според настоящият съдебен състав, не и в размерът, в който са претендирани разноските. ДОС намира, че претендираните от подс.Д.Г. разноски следва да бъдат присъдени в по-малък размер, а именно в размер на сумата от 900лв.

Възможността за прилагане на чл.78 ал.5 от ГПК в наказателното производство е поставян нееднократно в съдебната практика, която обаче е противоречива в тази насока. Според част от становищата е невъзможно в наказателното производство, да се намаляват присъждани разноски поради „прекомерност“ на възнаграждението, като аргументът в тези случаи е липсата на идентични разпоредби в НПК, както и неприложимост на разпоредбите на ГПК, поради липса на препращане към тях. Според второто схващане е възможно намаляване на възнаграждение поради „прекомерност“, като се отчита празнината в тази насока на НПК, но е прието за възможно прилагането им по аналогия от ГПК поради приложимостта им в конкретните случаи. В тази насока, част от съдебните състави се позовават и на съдебна практика на ЕСПЧ /в това число и по дела срещу страната ни/, постановила, че „правилата за разноските следва да избягват налагане на „прекомерен“ товар върху страните и „разходи и разноски се възстановяват само дотолкова, доколкото е доказано, че те са били необходими и са били разумни по размер“. За да бъдат справедливи и обосновани, минималните адвокатски възнаграждения трябва да се основават на два обективни критерия: (i) обема и сложността на работата, извършена от адвоката, и (ii) величината на защитавания интерес по делото, в каквато насока е и константната съдебна практика. Следователно, от една страна, изключително отговорната работа на адвокатите не трябва да се подценява и да става зависима от пазарните механизми; от друга страна, нейната стойност не трябва да се определя на неоправдано високо равнище, което да възпрепятства достъпа на гражданите и юридическите лица до квалифицирана правна помощ или да бъде инструмент, позволяващ на едната или другата страна да упражнява икономически натиск по отношение на производството, което ще окаже отрицателно въздействие върху върховенството на закона (решение № 9273 от 27.07.2016 г. на ВАС по адм. д. № 3002/2015 г.).

Ето защо, настоящият съдебен състав счита, че е допустимо и необходимо прилагането по аналогия на разпоредбата на чл.78 ал.5 от ГПК в конкретния казус, поради липса на съответстваща разпоредба в НПК и да редуцира присъденото адвокатско възнаграждение до един разумен и справедлив размер. Прилагането по аналогия на правни норми от друг закон е допустимо и съгласно правилата на чл.46 от Закона за нормативните актове, като ограничението в тази насока се отнася до използване на този способ за запълване на празноти при обосноваване на наказателна, административна и дисциплинарна отговорност. В тази насока – Решение № 163 от 13.04.2010г. по н.д. № 14/2010г. I н.о. НК ВКС; Определение № 581 от 07.12.2017г. по в.ч.н.д. № 708/2017г. ОС –

София.

В тази връзка следва да бъде отбелязано и следното: Прекомерно високият размер на адвокатското възнаграждение може да наруши и Европейската конвенция за защита правата на човека, ако не е обоснован от съда. До този извод достига Европейският съд по правата на човека в своето решение по делото *National Movement Ekoglasnost v. Bulgaria* (Application no. 31678/17), постановено на 15 декември 2020г., съгласно което съдът е длъжен да обоснове в мотивите си какви са основанията за присъждане на определения размер, а не просто да се позове общо на фактическа и правна сложност на казуса. Установено е, че сторените от страните разходи се регулират в съответствие с правилото „губещият плаща“ или принципа „разходите следват събитието“, като съгласно този принцип загубилата делото страна в производството трябва да заплати разходите на успешната страна, а компетентният съд трябва да прецени сумата в светлината на действителната правна и фактическа сложност на делото. В случая обаче, ДРС е приложил тези правила без да отчита в достатъчна степен конкретните обстоятелства по делото, в светлината на сложността на процедурата по прекратяване на наказателното производство по делото и обема на извършената правна работа от процесуалния представител на подсъдимата. Ето защо, определението за възложения на тъжителя разноси за адвокатско възнаграждение, дължими за една съдебна инстанция пред ДРС от подсъдимата, не изглежда разумно. Присъждайки сума в размер от 1 800лв. за адвокатски хонорар на противната страна без да се предоставят достатъчни и релевантни причини, за да се гарантира, че той е действително справедлив и оправдан, както се изисква от националното законодателство, Районен съд гр.Д. не е успял да балансира правилно различните заложили интереси. Поради това, настоящата съдебна инстанция достига до извода, че жалбоподателят е понесъл индивидуална и прекомерна тежест, която е нарушила необходимия справедлив баланс между общия интерес на обществото и основните права на индивида.

Предвид изложено по-горе, настоящата съдебна инстанция счита, че обжалваното определение следва да бъде изменено, като бъде намалено присъденото на тъжителя обезщетение за разноси, направени в хода на производството пред ДРС от подсъдимата за адвокатско възнаграждение, а именно в размер на 900лв., което се явява разумно и справедливо обезщетение за направените в хода на това производство разноси.

Воден от горното, както и на осн. чл.345 ал.3 вр. чл.334 т.3 от НПК,

Д.КИ ОКРЪЖЕН СЪД:

ОПРЕДЕЛИ:

ИЗМЕНЯ Определение № 260007 от 21.02.2022г. постановено по н.ч.х.д. № 963/2019г. по описа на Районен съд гр.Д., като НАМАЛЯВА размера на присъдените на подс.Д.С.Г. с ЕГН – ***** от гр.Д. разноси за заплатено адвокатско възнаграждение от 1 800 лв. /хиляда и осемстотин лева/ на 900 лв. /деветстотин лева/.

Определение е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____